	<p>Advies Dossier 2025.31 Emissiefactor van bindstal</p> <p>Versie: Finaal Datum: 10/02/2026</p>
---	---

Advies Dossier 2025.31 Emissiefactor van bindstal

Samenvatting

Adviesvraag

Naar aanleiding van het WeComV-advies 2025.7 ontving het Wetenschappelijk Comité (WeComV) vanuit de werkagenda van minister Jo Brouns, een bijkomend verzoek om een emissiereductie te kwantificeren bij het gebruik van een bindstal voor rundvee in vergelijking met traditionele huisvestingssystemen. Het bovengenoemd WeComV-advies betrof een bindstal met drijfmest, waarbij het emitterend oppervlak van de grup en de kelder maximaal 1,2 m² per koe bedraagt, wat erkend wordt als stalsysteem met een emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Uit bovengenoemd WeComV-advies blijkt dat een lagere emissie kan worden verwacht bij een bindstal in vergelijking met traditionele ligboxenstallen, aangezien het emitterend oppervlak in een bindstal met metalen roosters en drijfmest doorgaans kleiner is dan in de referentiestal. Echter wordt in het advies gesteld dat de huidige emissiefactor van melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar gehouden in een bindstal met drijfmest (5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar) betwistbaar is aangezien de afleiding van deze emissiefactor is gebaseerd op verouderde metingen en betwistbare correcties. Daarnaast bestaan er in Vlaanderen veel bindstallen die niet voldoen aan het maximum van 1,2 m² emitterend oppervlak, vaak door extra onderkeldering voor mestopslag. Voor deze (gedeeltelijk of volledig onderkelderde) roosterbindstallen wordt momenteel een emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar gehanteerd bij vergunningverlening.

Hierbij wordt vanuit de werkagenda van de minister Jo Brouns gevraagd welk reductiepercentage met zekerheid kan worden toegekend aan bindstallen met drijfmest (roosterbindstallen), met inbegrip van de stallen die geheel of gedeeltelijk onderkelderd zijn en dus zowel voor de stallen die wel als niet voldoen aan het emitterend oppervlak van maximaal 1,2 m² tegenover de emissiefactor van *'overige huisvestingssystemen voor melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar'*. Daarnaast wordt de vraag gesteld welk reductiepercentage met zekerheid kan worden toegekend aan een bindstal tegenover overige huisvestingssystemen voor R-2 zoogkoeien ouder dan twee jaar, R-3 vrouwelijk jongvee tot twee jaar en R-7 fokstieren en overig rundvee ouder dan twee jaar. Er wordt eveneens gevraagd dit te benaderen in het licht van het huidige beleidskader, met name de in het N-decreet vastgelegde doelstelling van 5% ammoniakemissiereductie tegen eind 2025 door rundveehouders. Verder wordt gevraagd naar de emissiereductie van beweiding t.o.v. de ammoniakemissie voor permanent opstallen in een bindstal.

Methode

Het advies is gebaseerd op expertopinie.

Evaluatie

Zoals in WeComV advies 2025.7 aangegeven steunt de huidige emissiefactor op verouderde Nederlandse metingen in bindstallen met drijfmest en op betwistbare aannames. Wel kan met grote zekerheid worden aangenomen dat de emissiefactor voor de bindstal, die voldoet aan de omschrijving *'grupstal met drijfmest, emitterend oppervlak van grup en kelder max. 1,2 m² per koe'*, minimum 5% lager zal liggen dan de generieke emissiefactor van 13 kg NH₃/dierplaats/jaar. Ook voor bindstallen die niet aan deze voorwaarde voldoen is het emitterend oppervlak kleiner dan voor de referentie. Voor beide bindstaltypes wordt de vloeremissie laag geacht omwille van het kleinere met mest bevuild vloeroppervlak in vergelijking met de referentiestal gebruikt voor *'overige huisvestingssystemen'* en zal de mest en urine via de roostervloer snel naar de kelder worden afgevoerd. Op basis van de huidige kennis mag redelijkerwijs worden gesteld dat de emissiefactor voor dit type bindstal eveneens minstens 5% lager zal liggen dan de generieke waarde van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

Voor bindstallen waarvoor oorspronkelijk een emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar werd gehanteerd, leidt de hierboven vermelde inschatting niet tot een lagere berekende emissie. Voor R-2, R-3 en R-7 ontbreken directe emissiemetingen, waardoor de emissiefactoren voor de generieke stalsystemen afgeleid werden uit die van melkvee. Hoewel de fundamenteën van deze emissiefactoren ook onzeker zijn, is ook hier sprake van een relatief kleiner emitterend oppervlak en kan redelijkerwijze worden aangenomen dat de respectievelijke emissiefactoren voor deze types bindstallen eveneens minstens 5% lager zullen liggen dan de generieke emissiefactor bij jaarrond opstallen, zoals herzien in WeComV-advies 2023.12a, is aannemelijk. Er kan worden verondersteld dat het werkelijke effect van beweiding op de EF bij bindstallen beperkt is wanneer de kelder niet wordt leeggemaakt en dieren dagelijks in de stal terugkomen om te worden gemolken en bijgevoederd. Voor diercategorieën R-2, R-3 en R-7 kan beweiden worden erkend als een effectieve maatregel om stalemissies te reduceren bij aaneengesloten weidegang van minstens 50 weidedagen en verwijdering van de mest uit de kelder.

Conclusie

Hoewel de huidige emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar voor bindstallen met drijfmest gebaseerd zijn op verouderde en onzekere aannames, kan met grote zekerheid worden gesteld dat bindstallen, door hun kleinere emitterende en met mest bevulde vloeroppervlak en snelle afvoer van mest en urine naar de kelder, een minstens 5% lagere ammoniakemissie hebben dan overige huisvestingssystemen. Dit geldt zowel voor bindstallen die wel als niet voldoen aan een maximaal emitterend oppervlak van 1,2 m² per koe en voor diercategorieën R-2, R-3 en R-7, zonder dat dit leidt tot een lagere berekende emissie voor stallen waarvoor reeds een emissiefactor van 5,7 kg NH₃ werd toegepast. Het effect van beweiding is beperkt bij dagelijkse terugkeer naar de stal wanneer de kelder niet wordt leeggemaakt, maar kan bij aaneengesloten weidegang voor diercategorieën R-2, R-3 en R-7 van minstens 50 dagen in combinatie met mestverwijdering uit de kelder wel als emissiereducerend worden beschouwd.

Adviesvraag

Het Wetenschappelijk Comité (WeComV) ontving vanuit de werkgenda van minister Jo Brouns, op basis van het WeComV-advies op dossier 2025.7 een bijkomend verzoek inzake de emissiereductie bij het gebruik van een bindstal voor rundvee in vergelijking met traditionele huisvestingssystemen.

Het bovengenoemd WeComV-advies betrof een grupstal met drijfmest, waarbij het emitterend oppervlak van de grup en de kelder maximaal 1,2 m² per koe bedraagt), wat erkend wordt als stalsysteem met een emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar. In dit advies werd aangegeven dat de emissiefactor van melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar gehouden in een bindstal betwistbaar is. Hierbij is de afleiding van de emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar gebaseerd op verouderde metingen en betwistbare correcties. Vanuit het kabinet van minister Jo Brouns werd aangegeven dat, gezien de wetenschappelijke onzekerheid rond de emissiefactor van 5,5 kg NH₃/dierplaats voor dieren in een 'grupstal met drijfmest, emitterend oppervlak van grup en kelder max. 1,2 m² per koe' (zoals vermeld in WeComV-advies 2025.7), deze emissiefactor niet kan worden weerhouden. Daarom wordt voorgesteld deze stallen in te delen onder 'overige huisvestingssystemen', waarvoor een emissiefactor van 13 kg NH₃/dierplaats wordt gehanteerd. Op basis van het WeComV advies 2025.7 is het wel duidelijk dat een lagere emissiefactor aannemelijk, maar niet kwantificeerbaar is.

Bovendien zijn er in Vlaanderen eveneens bindstallen die niet voldoen aan het emitterend oppervlak van maximaal 1,2 m². Vlaamse bedrijven zijn immers beperkt in het uitrijden van mest tijdens bepaalde periodes, waardoor de mest langer op het bedrijf dient te worden opgeslagen. Dit heeft ertoe geleid dat de ruimtes onder de dienstgang en/of standplaats werden onderkelderde om extra mestopslag te creëren.

Een bindstal met roosters kan dus geheel of gedeeltelijk onderkelderd zijn. Voor dergelijke bindstallen die niet voldoen aan de voorwaarde van maximaal emitterend oppervlak van 1,2 m², wordt een emissiefactor van 13 kg NH₃/dierplaats/jaar toegepast voor het verlenen van de vergunning.

Door AT werden concreet volgende 2 vragen gesteld:

- Welk reductiepercentage kan met zekerheid toegekend worden aan bindstallen met drijfmest (roosterbindstallen), met inbegrip van de stallen die geheel of gedeeltelijk onderkelderd zijn en dus zowel voor de stallen die wel als die niet voldoen aan het emitterend oppervlak van maximaal 1,2 m² tegenover de emissiefactor van 'overige huisvestingssystemen voor melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar'?
- Welk reductiepercentage kan met zekerheid toegekend worden aan een bindstal tegenover 'overige huisvestingssystemen' voor
 - R-2: Zoogkoeien ouder dan twee jaar
 - R-3: Vrouwelijk jongvee tot twee jaar
 - R-7: Fokstieren en overig rundvee ouder dan twee jaar?
- Wat is de emissiereductie van beweiding t.o.v. de ammoniakemissie voor permanent opstallen in een bindstal?

Hieruit heeft het wetenschappelijk comité volgende referentietermen weerhouden:

Concreet worden volgende vragen gesteld:

1. Kan met zekerheid een lagere emissiefactor toegekend worden aan een bindstal met drijfmest tegenover 'overige huisvestingssystemen' voor melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar? Indien geen accurate kwantificatie mogelijk is, kan - in het licht van het huidige beleidskader - uitgegaan worden van een 5% lagere emissiefactor?

2. Kan met zekerheid een lagere emissiefactor toegekend worden aan een bindstal met drijfmest tegenover 'overige huisvestingssystemen' voor R-2 zoogkoeien ouder dan twee jaar, R-3 vrouwelijk jongvee tot twee jaar en R-7 fokstieren en overig rundvee ouder dan twee jaar. Indien geen accurate kwantificatie mogelijk is, kan - in het licht van het huidige beleidskader - uitgegaan worden van 5% lagere emissiefactoren?

3. Wat is de emissiereductie van beweiding t.o.v. de ammoniakemissie voor permanent opstallen in een bindstal?

Methode

Dit advies werd uitgebracht op basis van expertopinie, gebaseerd op literatuuronderzoek.

Achtergrond en duiding

In WeComV advies voor dossier 2025.7 Rundvee en bindstal werd de afleiding van de huidige EF van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar geschetst (in het [MER-richtlijnenboek](#) omschreven als 'grupstal met drijfmest, emitterendoppervlak van grup en kelder max.1,2 m² per koe'). Op basis van literatuur werd geconcludeerd dat deze emissiefactor gebaseerd is op verouderde metingen en betwistbare correcties hierop. Opname van de bindstal als PAS-maatregel voor R-1 werd daarom niet aanbevolen. Hoewel verwacht kan worden dat binnen de categorieën R-2, R-3 en R-7 ook een lagere emissiefactor geldt in de bindstal dan de EF van de 'overige huisvestingssystemen' van deze diercategorieën, werd in WeComV advies 2025.7 - gezien bovengenoemde beperkingen bij melkvee – eveneens aanbevolen de bindstal niet op te nemen als PAS-maatregel voor andere rundveecategorieën.

De adviesvraag van dossier 2025.7 betrof specifiek het stalsysteem 'grupstal met drijfmest, emitterend oppervlak van grup en kelder max.1,2 m² per koe' waaraan volgens het [MER-richtlijnenboek](#) een EF van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar wordt toegekend. Een deel van de Vlaamse bindstallen met drijfmest voldoet echter niet aan de voorwaarden voor dit stalsysteem en bijhorende EF.

Algemene omschrijving 'Bindstal met drijfmest'

Een bindstal met drijfmest bestaat onder meer uit een voedergang, de krib, de standplaats, roosters met daaronder het mengmestkanaal en de dienstgang (Figuur 1). Maton, Daelemans & Lambrecht (1983) gebruiken voor dit type bindstal in *Huisvesting van dieren* de term *roosterbindstal* of *bindstal met roosters*.

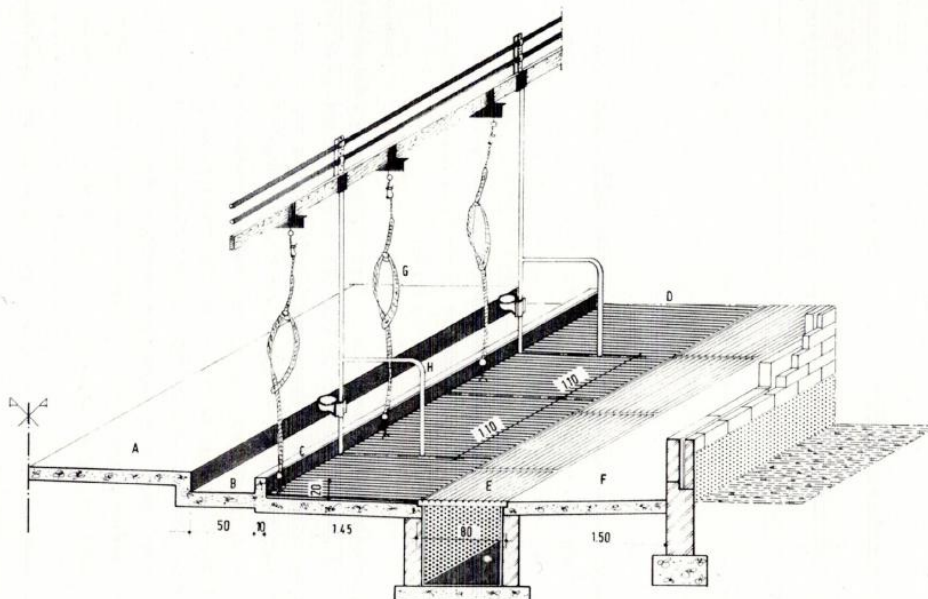

Fig. 38. De bindstal met roosters

Verklaring : A. voedergang ; B. krib ; C. knieboom ; D. standplaats ; E. rooster met eronder mestkanaal ; F. dienstgang ; G. bindstelsel ; H. standafscheiding.

Figuur 1: bindstal met roosters zoals weergegeven in Maton, Daelemans & Lambrecht (1983), Huisvesting van dieren.

Specifieke stalsysteemomschrijving 'grupstal met drijfmest, emitterend oppervlak van grup en kelder max.1,2 m² per koe'

In Vlaanderen wordt hoofdzakelijk de term bindstallen gebruikt (zie hiervoor). Daarnaast wordt voornamelijk in Nederland het woord grupstal of bindstal met grup gebruikt. "Grup" staat voor de mestgoot achter de koe. Dit kan een open mestgoot zijn (vb. bij ingestrooide stallen) of een gesloten mestgoot met rooster (vb. roosterbindstallen).

In Nederland werd een emissiefactor voor een "grupstal met stalen roosters en drijfmest toegekend", met daarbij een systeembeschrijving met voorwaarden ([OW 1993.09.VI](#)) (zie ook WeComV-advies 2025.7). Onder de eisen aan de uitvoering is opgenomen in de systeembeschrijving: "Om de ammoniakuitstoot te beperken, mag het ammoniakverdampend kelderoppervlak (bestaande uit de drijfmestgrup en eventueel een deel van de onderkeldering) dat in direct contact staat met het stalinterieur, maximaal 1,2 m² per melkkoe bedragen. De resterende onderkeldering dient afgesloten te zijn en te voldoen aan de eisen van HBRM 1991."

Voorwaarde 1,2 m² emitterend oppervlak en bindstallen met drijfmest onder 'overige huisvestingssystemen'

Voor Vlaanderen is in het [MER-richtlijnenboek](#) voor de diercategorie 'melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar' de emissiefactor van 5,7 kg NH₃/dp/jaar opgenomen met als omschrijving "grupstal met drijfmest, emitterend oppervlak van grup en kelder max. 1,2 m² per koe". Wanneer de bindstal met drijfmest niet voldoet aan deze voorwaarde van maximaal emitterend oppervlak van 1,2 m², wordt een emissiefactor van 13 kg NH₃/dierplaats/jaar toegepast voor het verlenen van de vergunning.

Advies

VRAAG 1

Kan met zekerheid een lagere emissiefactor toegekend worden aan een bindstal met drijfmest tegenover 'overige huisvestingssystemen' voor melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar? Indien geen accurate kwantificatie mogelijk is, kan - in het licht van het huidige beleidskader - uitgegaan worden van een 5% lagere emissiefactor?

Zoals in de sectie 'Achtergrond en duiding' wordt aangegeven zijn in Vlaanderen twee types bindstallen in gebruik, waarbij – afhankelijk van de voorwaarden – een andere EF van toepassing is.

Zoals vermeld in het WeComV-advies 2025.7 is de EF van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar voor de bindstal, die voldoet aan de voorwaarden zoals opgenomen in het MER-Richtlijnenboek Landbouwdieren (emitterend oppervlak van grup en kelder max. 1,2 m² per koe), niet gebaseerd op actuele en betrouwbare meetgegevens. Deze waarde is afgeleid uit oudere metingen in één stal, aangevuld met correcties waarvan de toepasbaarheid op bindstallen betwistbaar is. Bij bindstallen die niet voldoen aan bovenvermelde voorwaarde, wordt een EF van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar in rekening gebracht.

Er zijn echter argumenten die erop wijzen dat de ammoniakemissie in een bindstal lager is dan de emissiefactor die geldt voor de categorie 'overige huisvestingssystemen':

1/ Het emitterend oppervlak in een bindstal is kleiner dan in een traditionele ligboxenstal met roostervloer (= stalsysteem waarvoor de EF van de 'overige huisvestingssystemen' is bepaald), waarbij werd uitgegaan van een emitterend oppervlak per dier van 3,6 m², overeenkomend met het besmeurd oppervlak voor 'overige huisvestingssystemen'. Dit geldt zowel bij de systemen waarbij wordt voldaan aan de voorwaarde dat het emitterend oppervlak van grup en kelder lager is dan 1,2 m² per koe als bij de systemen waarvoor deze voorwaarde niet is vervuld.

2/ de vloeremissie kan voor beide bindstaltypes laag worden geacht: het met mest bevuild vloeroppervlak is bij een bindstal, ongeacht van de voorwaarde met betrekking tot het emitterend oppervlak, lager dan bij een ligboxenstal met roostervloer. Daarbovenop gaan mest en urine via de roostervloer snel naar de kelder waardoor de vloeremissie beperkt zal zijn.

In het licht van het huidige beleidskader kan daarbij met grote zekerheid worden uitgegaan van een emissiefactor die 5% lager zal liggen dan de generieke emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar voor 'overige huisvestingssystemen'. Wanneer voor R-1 in bindstallen met drijfmest, op basis van het MER Richtlijnenboek Landbouwdieren, een emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar werd gehanteerd, resulteert deze inschatting niet in een lagere berekende emissie.

Antwoord op vraag 1

Volgens WeComV-advies 2025.7 is de emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar voor de bindstal die voldoet aan de omschrijving 'grupstal met drijfmest, emitterend oppervlak van grup en kelder max. 1,2 m² per koé' niet gebaseerd op recente en betrouwbare data. Hoewel op basis van het kleinere emitterende oppervlak kan worden geconcludeerd dat de emissie van een bindstal met drijfmest lager ligt dan bij 'overige huisvestingssystemen' (referentie), zijn de beschikbare gegevens te onzeker voor een kwantitatieve onderbouwing. Ook voor bindstallen die niet aan deze voorwaarde voldoen is het emitterend oppervlak kleiner dan voor de referentie. Bovendien wordt voor beide bindstaltypes de vloeremissie laag geacht omwille van het kleinere met mest bevuild vloeroppervlak in vergelijking met de referentiestal gebruikt voor 'overige huisvestingssystemen' en zal de mest en urine via de roostervloer snel naar de kelder worden afgevoerd. Op basis van de huidige kennis mag redelijkerwijs worden gesteld dat de emissiefactor minstens 5% lager zal liggen dan de generieke waarde van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Voor bindstallen waarvoor oorspronkelijk een emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar werd gehanteerd, leidt de hierboven vermelde inschatting niet tot een lagere berekende emissie.

VRAAG 2

Kan met zekerheid een lagere emissiefactor toegekend worden aan een bindstal met drijfmest tegenover overige huisvestingssystemen voor R-2 zoogkoeien ouder dan twee jaar, R-3 vrouwelijk jongvee tot twee jaar en R-7 fokstieren en overig rundvee ouder dan twee jaar. Indien geen accurate kwantificatie mogelijk is, kan - in het licht van het huidige beleidskader - uitgegaan worden van 5% lagere emissiefactoren?

Zoals aangegeven in WeComV-advies 2025.7 en reeds gesteld in WeComV-advies 2023.12a, ontbreken rechtstreekse ammoniakemissiemetingen voor de diercategorieën R-2, R-3 en R-7. Daarom wordt de emissiefactor voor deze categorieën berekend op basis van de verhouding tussen de stalexcreties van totale ammoniakale stikstof (TAN-stalexcretie) van de betreffende diercategorie (R-2, R-3 of R-7) en die van melkkoeien (R-1).

De stalemissiefactoren voor ammoniak van diercategorieën R-2, R-3 of R-7 worden berekend op basis van de gekende stalemissiefactor voor diercategorie R-1 en de verhouding van de overeenkomstige TAN-stalexcreties. Voor de categorieën R-2, R-3 en R-7 die in een bindstal worden gehuisvest, is het echter niet logisch om voor stalemissie R-1 uit te gaan van de emissiefactor voor melkvee in een traditionele ligboxenstal. Een meer realistische benadering zou zijn om de emissiefactor voor melkvee in een bindstal als referentie te gebruiken. Hoewel deze methodiek theoretisch toepasbaar is, vereist ze een betrouwbare emissiefactor voor melkvee in de bindstal. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 1 van advies 2025.7, is de huidige waarde van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar voor melkvee in een bindstal (grupstal) met drijfmest met emitterend oppervlak van grup en kelder van max. 1,2 m² per koe wetenschappelijk onvoldoende onderbouwd. Hierdoor berust ook de afgeleide, verhoudingsgewijze berekening voor de overige diercategorieën op een onzekere en methodologisch zwakke basis.

Desondanks zijn er argumenten die erop wijzen dat de ammoniakemissie in een bindstal lager zal zijn dan de emissiefactor voor 'overige huisvestingssystemen' bij de betrokken rundercategorieën. In bindstallen met metalen roosters en drijfmest is het emitterend oppervlak doorgaans kleiner dan in de referentiestallen voor deze diercategorieën. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de vergelijking betrekking heeft op de emissiefactoren voor jaarrond opstallen, zoals aanbevolen in advies 2023.12a.

Op basis hiervan kan worden aangenomen dat de emissiefactoren voor R-2, R-3 en R-7 gehuisvest in een bindstal ten minste 5% lager zullen liggen dan de in WeComV-advies 2023.12a herziene generieke emissiefactoren bij jaarrond opstallen van elk van deze rundercategorieën (R-2, R-3 en R-7).

Antwoord op vraag 2

Voor R-2, R-3 en R-7 ontbreken directe emissiemetingen, waardoor de emissiefactoren afgeleid worden uit die van melkvee (R-1). Omdat echter geen wetenschappelijk onderbouwde emissiefactor beschikbaar is voor melkvee in een bindstal, kan ook geen betrouwbare emissiefactor voor deze diercategorieën worden geschat. Wel mag, op basis van hun kleiner emitterend oppervlak, redelijkerwijs worden gesteld dat de ammoniakemissie uit een bindstal lager zal liggen dan uit de referentiestallen binnen deze rundercategorieën. Voor bindstallen kan worden aangenomen dat de emissiefactor voor diercategorieën R-2, R-3 en R-7 minstens 5% lager is ten opzichte van de generieke emissiefactor van deze diercategorieën bij jaarrond opstallen, zoals herzien in WeComV-advies 2023.12a.

VRAAG 3

Wat is de emissiereductie van beweiding t.o.v. de ammoniakemissie voor permanent opstallen in een bindstal?

Zoals reeds vermeld in advies 2025.7 is het effect van beweiding op de ammoniakemissie bij een bindstal waarschijnlijk beperkt, omdat de ammoniakemissiereductie door beweiding hoofdzakelijk het gevolg is van het wegvallen van de vloeremissie, terwijl de kelderemissie constant blijft. Urineplassen, als belangrijkste bron van deze vloeremissie, komen niet voor op de metalen roosters waardoor de vloeremissie als zeer laag kan worden beschouwd. Een emissiereductie door beweiding zou enkel kunnen worden toegekend wanneer de bindstal volledig vrij blijft van dieren en de kelder wordt leeggemaakt vanaf de start van de beweiding. Dit geldt zowel voor de bindstallen die voldoen aan het emitterend oppervlak van maximaal 1,2 m² zoals opgenomen in het MER-richtlijnenboek als deze die hieraan niet voldoen. Bijgevolg is dit niet haalbaar voor melkvee dat voor het melken en bijvoederen in de stal wordt gebracht. Voor andere diercategorieën kan beweiden worden erkend als een effectieve maatregel om stalemissies te reduceren voor rundercategorieën R-2, R-3, en R-7, bij aaneengesloten weidegang van minstens 50 weidedagen waarbij de mest uit de kelder dient te worden verwijderd conform WeComV-advies 2023.12a. Hierbij gelden dezelfde reductiepercentages zoals vermeld in dit advies. Wanneer de mest niet wordt verwijderd uit de kelder kan geen reductie worden toegekend, aangezien de kelderemissie blijft en de vloeremissie uit bindstallen laag is. Bijgevolg gelden de reducties zoals geadviseerd in WeComV-advies 2024.10 (zonder verwijderen van mest) niet.

Antwoord op vraag 3

Er kan worden verondersteld dat het werkelijke effect van beweiding op de EF bij bindstallen beperkt is wanneer de kelder niet wordt leeggemaakt en dieren dagelijks in de stal terugkomen om te worden gemolken en bijgevoerd. Voor diercategorieën R-2, R-3 en R-7 kan beweiden worden erkend als een effectieve maatregel om stalemissies te reduceren bij aaneengesloten weidegang van minstens 50 weidedagen en verwijdering van de mest uit de kelder.

Conclusie

Hoewel de huidige emissiefactor van 5,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar voor bindstallen met drijfmest gebaseerd zijn op verouderde en onzekere aannames, kan met grote zekerheid worden gesteld dat bindstallen, door hun kleinere emitterende en met mest bevuilde vloeroppervlak en snelle afvoer van mest en urine naar de kelder, een minstens 5% lagere ammoniakemissie hebben dan overige huisvestingssystemen. Dit geldt zowel voor bindstallen die wel als niet voldoen aan een maximaal emitterend oppervlak van 1,2 m² per koe en voor diercategorieën R-2, R-3 en R-7, zonder dat dit leidt tot een lagere berekende emissie voor stallen waarvoor reeds een emissiefactor van 5,7 kg NH₃ werd toegepast. Het effect van beweiding is beperkt bij dagelijkse terugkeer naar de stal wanneer de kelder niet wordt leeggemaakt, maar kan bij aaneengesloten weidegang voor diercategorieën R-2, R-3 en R-7 van minstens 50 dagen in combinatie met mestverwijdering uit de kelder wel als emissiereducerend worden beschouwd.

Referenties

Maton, A., Daelemans, J., & Lambrecht, J. (1983). *De huisvesting van dieren*. Rijksstation voor landbouwtechniek.

Ogink, N. W. M., Groenestein, C. M., & Mosquera, J. (2014). Actualisering ammoniakemissiefactoren rundvee: advies voor aanpassing in de Regeling ammoniak en veehouderij= Update of ammonia emission factors for cattle categories: advisory report for amendments in regulations on ammonia and livestock (No. 744). Wageningen UR Livestock Research.

Omgeving Vlaanderen. Richtlijnenboek landbouwdieren – Bijlage: Lijst met geactualiseerde emissiefactoren voor ammoniak, geur en fijn stof. https://omgeving.vlaanderen.be/sites/default/files/202406/20240611_RLB%20Landbouwdieren_bijlageemissiefactoren.pdf

Aangeleverde documenten

- 01_2025.8 Rundvee en ingestrooide bindstal
- 02_Nieuwe Fiche PAS R-x.x_ingestrooide bindstal (1)
- 03_nota bij fiches bindstallen en ingestrooide ligboxenstal

Behandeling

Plenaire vergaderingen

- 18/11/2025
- 15/01/2026
- 10/02/2026

Bijeenkomsten werkgroep

- 31/10/2025
- 19/1/2026

Samenstelling experts

Leden WeComV

Veerle Fievez (voorzitter), Sam De Campeneere, Gert Otten, Eveline Volcke, Christophe Walgraeve, Peter Demeyer, Ben Aernouts, Johan Buyse

Leden Werkgroep dossier

Veerle Fievez (werkgroepvoorzitter)

WeComV secretariaat

Elout Van Liefveringe

Voorzitter WeComV, Veerle Fievez

Goedgekeurd op de plenaire vergadering van 10/02/2026

Disclaimer

Niet bindend karakter van adviezen

Volledigheidshalve vermelden we dat, krachtens artikel 2.17.1, 4e lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, de advisering van het WeComV steeds niet-bindend is.

Rol van externe experts

Externe experts worden binnen de werkgroep geconsulteerd omwille van hun technische inbreng. Hoewel externe experts betrokken kunnen zijn bij de initiële opmaak van het ontwerpadvies, zijn zij dit niet meer bij de opmaak van het finale advies. Bijgevolg dragen externe experts geen verantwoordelijkheid voor de inhoud van het finale advies.